

SŁAWOMIR KOTARA

rzecznik patentowy
POLSERVICE, Kancelaria Rzeczników Patentowych Sp. z o.o.

Patent europejski

Patent europejski to tytuł ochronny przyznawany na wynalazki przez Europejski Urząd Patentowy na mocy Konwencji o patencie europejskim. Uprawnia do wyłącznego korzystania z wynalazku w sposób określony w przepisach. Patent ten ma charakter regionalny – obowiązuje na terytorium państw należących do Europejskiej Organizacji Patentowej (tj. państw członkowskich). Obecnie w jej skład wchodzi 38 państw, w tym Polska.

Procedura udzielania patentu europejskiego rozpoczyna się od dokonania europejskiego zgłoszenia patentowego, a kończy wydaniem decyzji o udzieleniu patentu lub decyzji odmownej. Najważniejszą cechą i zaletą patentu europejskiego jest to, że w drodze jednego postępowania rozpoczętego przez jedno zgłoszenie patentowe zapewnia ochronę wynalazku na terytorium wielu państw członkowskich, identyczną jak w przypadku patentów krajowych udzielanych w poszczególnych państwach.

Kto i jak może dokonać europejskiego zgłoszenia patentowego?

Europejskiego zgłoszenia patentowego może dokonać każda osoba fizyczna i prawna – bez względu na narodowość, miejsce zamieszkania lub siedzibę – bezpośrednio w Europejskim Urzędzie Patentowym (EPO) w Monachium, Hadze lub Berlinie lub za pośrednictwem centralnego organu do spraw własności przemysłowej dowolnego państwa członkowskiego (np. Urząd Patentowy RP). Zgłoszenia można dokonać osobiście, pocztą tradycyjną, faksem lub drogą elektroniczną, korzystając z narzędzi dostępnych na stronie internetowej EPO (www.epo.org). Można go również dokonać przez pełnomocnika, jednak w przypadku, gdy adres zamieszkania lub główna siedziba zgłaszającego są zlokalizowane

poza granicami państw członkowskich, pełnomocnikiem może być tylko europejski rzecznik patentowy.

Co powinno obejmować europejskie zgłoszenie patentowe?

Europejskie zgłoszenie patentowe powinno zawierać wniosek o udzielenie patentu europejskiego, opis wynalazku, jedno lub więcej zastrzeżeń patentowych, ewentualny rysunek przywołany w opisie lub zastrzeżeniach oraz skrót opisu wynalazku. W przypadku, gdy zgłaszający chce skorzystać z daty pierwszeństwa wcześniejszego zgłoszenia, należy dołączyć kopię tego zgłoszenia. Ponadto, jeżeli zgłaszający dokonał zgłoszenia za pośrednictwem pełnomocnika, trzeba dołączyć dokument pełnomocnictwa.

Zgłoszenia można dokonać w dowolnym języku, ale w terminie dwóch miesięcy od daty zgłoszenia należy złożyć odpowiednie tłumaczenie na jeden z języków urzędowych EPO (angielski, francuski lub niemiecki), który będzie językiem postępowania. W przypadku korzystania z wcześniejszego pierwszeństwa warunek ten dotyczy również kopii wcześniejszego zgłoszenia.

W terminie miesiąca od daty zgłoszenia należy wnieść na konto bankowe EPO opłatę za zgłoszenie oraz opłatę za poszukiwanie, a jeżeli zgłoszenie obejmuje więcej niż 15 zastrzeżeń patentowych, opłatę za każde następne za-

strzeżenie. W przypadku, gdy zgłoszenie było dokonywane za pośrednictwem Urzędu Patentowego RP, trzeba wnieść na konto tego urzędu opłatę za przekazanie zgłoszenia do EPO. Polskim zgłaszającym, takim jak osoby fizyczne, małe i średnie przedsiębiorstwa, organizacje non-profit, uniwersytety i jednostki badawczo-rozwojowe, którzy dokonali zgłoszenia w języku polskim, przysługuje zniżka na opłatę za zgłoszenie i opłatę za poszukiwanie w wysokości 30%.

Procedura udzielania patentu europejskiego

W pierwszej kolejności EPO bada czy zgłoszenie spełnia wymogi formalne. Jeżeli zgłoszenie obejmuje co najmniej wskazanie, że zgłaszający ubiega się o udzielenie patentu europejskiego, informacje identyfikujące zgłaszającego lub umożliwiające kontakt z nim oraz opis wynalazku lub odniesienie do wcześniejszego zgłoszenia, EPO nadaje datę zgłoszenia. W przypadku wystąpienia braków formalnych w zgłoszeniu, wzywa do ich usunięcia w wyznaczonym terminie.

Po zakończeniu badania formalnego EPO przystępuje do europejskiego poszukiwania, którego celem jest określenie najbliższego stanu techniki zgłaszanego wynalazku i wstępna ocena szans na udzielenie patentu. Urząd prowadzi poszukiwanie w oparciu o zastrzeżenia patentowe i bierze pod uwagę wszystkie dostępne dokumenty opublikowane przed datą pierwszeństwa wynalazku. Następnie sporządzany jest raport z europejskiego poszukiwania, który trafia do zgłaszającego. Wymienia on dokumenty, które mogą być brane pod uwagę przy ocenie nowości i poziomu wynalazczego wynalazku. Do raportu dołączona jest opinia dotycząca zdolności patentowej. Na tym etapie zgłaszający może podjąć decyzję czy kontynuować postępowanie przed EPO, czy wycofać zgłoszenie przed jego opublikowaniem, aby uniknąć ujawnienia wynalazku. Niezwłocznie po upływie 18 miesięcy od daty zgłoszenia (lub daty pierwszeństwa) zgłoszenie wraz z raportem z europejskiego poszukiwania zostaje opublikowane. W ciągu sześciu miesięcy od podania informacji w Europejskim Biuletynie Patentowym o publi-

kacji raportu zgłaszający może odnieść się do niego i dokonać ewentualnych poprawek w zgłoszeniu.

Kolejnym etapem procedury jest badanie merytoryczne, które następuje na wniosek zgłaszającego i pod warunkiem terminowego wniesienia opłaty za badanie. Zgłaszający powinien również wnieść opłatę za wyznaczenie jednego lub więcej państw członkowskich, na których terytorium chce chronić swój wynalazek. Celem badania merytorycz-

pejskim Biuletynie Patentowym. Od tego momentu patent europejski ma taki sam efekt jak patent krajowy udzielony w danym państwie członkowskim.

W ciągu dziewięciu miesięcy od wymienionej publikacji każda osoba, z wyjątkiem uprawnionego do patentu, może wnieść sprzeciw od decyzji EPO, jeżeli wykaże, że wynalazek nie ma zdolności patentowej, opis patentowy nie ujawnia wynalazku w sposób wystarczająco jasny i pełny lub przedmiot patentu wy-

EUROPEJSKIE ZGŁOSZENIE PATENTOWE POWINNO ZAWIERAĆ WNIOSEK O UDZIELENIE PATENTU EUROPEJSKIEGO, OPIS WYNALAZKU, JEDNO LUB WIĘCEJ ZASTRZEŻEŃ PATENTOWYCH, EWENTUALNY RYSUNEK PRZYWOŁANY W OPISIE LUB ZASTRZEŻENIACH ORAZ SKRÓT OPISU WYNALAZKU.

nego jest sprawdzenie, czy zgłoszony wynalazek spełnia wymogi Konwencji o patencie europejskim, m.in. czy nie jest wyłączony z ochrony patentowej, jest nowy, ma poziom wynalazczy, nadaje się do przemysłowego stosowania oraz został ujawniony w sposób wystarczająco jasny i pełny. W toku postępowania EPO może wezwać zgłaszającego do usunięcia w wyznaczonym terminie przeszkód w uzyskaniu patentu, jednak zgłoszenie nie może zostać zmienione w taki sposób, że obejmuje przedmiot wynalazku wykraczający poza treść zgłoszenia ujawnioną w chwili jego dokonania.

Jeżeli zgłoszenie i wynalazek spełniają wymogi Konwencji o patencie europejskim, EPO wydaje decyzję o udzieleniu patentu, pod warunkiem wniesienia opłaty za udzielenie patentu, opłaty za publikację patentu i ewentualnej opłaty za dodatkowe zastrzeżenia patentowe powyżej 15, a także pod warunkiem nadesłania tłumaczenia zastrzeżeń na dwa pozostałe języki urzędowe EPO. Ponadto zgłaszający powinien wnieść należną opłatę za przypadający okres ochrony wynalazku. Po wydaniu decyzji informacja o udzieleniu patentu europejskiego zostaje opublikowana w Euro-

kracza poza treść zgłoszenia ujawnioną w chwili jego dokonania.

Procedura udzielania patentu europejskiego trwa zazwyczaj od trzech do pięciu lat od daty zgłoszenia, jednak możliwe jest skrócenie tego czasu, np. przez wnioskowanie o zastosowanie procedury przyspieszonej (PACE).

Co dalej?

W niektórych państwach, w których język urzędowy jest inny niż język publikacji patentu europejskiego, wymagana jest dodatkowa procedura uprawnocnienia. Wiąże się to z terminowym złożeniem w centralnych organach do spraw własności przemysłowej tych państw tłumaczenia europejskiego opisu patentowego lub samych zastrzeżeń patentowych na język urzędowy tego państwa lub inny wskazany język, a także wniesieniem odpowiednich opłat.

Dalsze postępowanie w sprawach związanych m.in. z utrzymaniem ochrony patentowej, przeniesieniem patentu, naruszeniem i jego unieważnieniem toczy się przed organami krajowymi poszczególnych państw.

Sławomir Kotara